

Aby otworzyć tutorial vim'a należy wpisać komendę 'vimtutor', ewentualnie, jeżeli posiadamy wersję vim'a nowszą niż 6.x możemy uruchomić tutorial wpisując 'vim /usr/share/vim/vim{wersja_vim'a}/tutor/tutor.pl'

UWAGA {wersja_vim'a} zastępujemy wersją zainstalowaną w systemie, np. 70b, 63 itd.

```
=====
=   W i t a j   w   t u t o r i a l u   V I M - a       -   W e r s j a   1.7.   =
=====
```

Vim to potężny edytor, który posiada wiele poleceń, zbyt dużo by wyjaśnić je wszystkie w tym tutorialu. Ten przewodnik ma nauczyć Cię posługiwać się wystarczająco wieloma komendami byś mógł łatwo używać Vim-a jako edytora ogólnego przeznaczenia.

Czas potrzebny na ukończenie tutoriala to 25 do 30 minut i zależy od tego jak wiele czasu spędzisz na eksperymentowaniu.

UWAGA:

Polecenia wykonywane w czasie lekcji zmodyfikują tekst. Zrób wcześniej kopię tego pliku do ćwiczeń (jeśli zacząłeś komendą "vimtutor" to już pracujesz na kopii).

Ważne jest, byś pamiętał, że przewodnik ten został zaprojektowany do nauki poprzez ćwiczenia. To oznacza, że musisz wykonywać polecenia by nauczyć się ich prawidłowo. Jeśli będziesz jedynie czytał tekst szybko zapomnisz wiele poleceń!

Teraz upewnij się, że nie masz wciśniętego CapsLocka i wciskaj j tak długo dopóki Lekcja 1.1. nie wypełni całkowicie ekranu.

```
~~~~~
      Lekcja 1.1.: PORUSZANIE SIĘ KURSOREM
```

** By wykonać ruch kursorem, wciśnij h, j, k, l jak pokazano. **

```
      ^
      k           Wskazówka: h jest po lewej
< h   l >         l jest po prawej
      j           j wygląda jak strzałka w dół
      v
```

1. Poruszaj kursorem dopóki nie będziesz pewien, że pamiętasz polecenia.
2. Trzymaj j tak długo aż będzie się powtarzał.
Teraz wiesz jak dojść do następnej lekcji.
3. Używając strzałki w dół przejdź do następnej lekcji.

Uwaga: Jeśli nie jesteś pewien czegoś co wpisałeś, wciśnij <ESC> by wrócić do trybu Normal. Wtedy powtórz polecenie.

Uwaga: Klawisze kursora także powinny działać, ale używając hjkl będziesz w stanie poruszać się o wiele szybciej jak się tylko przyzwyczaisz.
Naprawdę!

```
~~~~~
      Lekcja 1.2.: WYCHODZENIE Z VIM-a
```

!! UWAGA: Przed wykonaniem jakiegokolwiek polecenia przeczytaj całą lekcję.!!

1. Wciśnij <ESC> (aby upewnić się, że jesteś w trybie Normal).
2. Wpisz: :q!<ENTER>.
To spowoduje wyjście z edytora PORZUCAJĄC wszelkie zmiany jakie

zdażyłeś zrobić. Jeśli chcesz zapamiętać zmiany i wyjść
wpisz: :wq<ENTER>

3. Kiedy widzisz znak zachęty powłoki wpisz komendę, żeby wrócić
do tutoriala. Czyli: vimtutor<ENTER>

4. Jeśli chcesz zapamiętać polecenia, wykonaj kroki 1. do 3. aby
wyjść i wrócić do edytora.

UWAGA: :q!<ENTER> porzuca wszelkie zmiany jakie zrobiłeś. W następnych
lekcjach dowiesz się jak je zapamiętywać.

5. Przenieś kursor do lekcji 1.3.

~~~~~  
Lekcja 1.3.: EDYCJA TEKSTU - KASOWANIE

\*\* Wciśnij x aby usunąć znak pod kursorem. \*\*

1. Przenieś kursor do linii poniżej oznaczonej --->.

2. By poprawić błędy, naprowadź kursor na znak do usunięcia.

3. Wciśnij x aby usunąć niechciany znak.

4. Powtarzaj kroki 2. do 4. dopóki zdanie nie jest poprawne.

---> Kkrowa prrzeskoczyła prrzez ksiiężycc.

5. Teraz kiedy zdanie jest poprawione przejdź do Lekcji 1.4.

UWAGA: Ucz się przez ćwiczenie, nie wkuwanie.

~~~~~  
Lekcja 1.4.: EDYCJA TEKSTU - INSERT (wprowadzanie)

** Wciśnij i aby wstawić tekst. **

1. Przenieś kursor do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->.

2. Aby poprawić pierwszy wiersz, ustaw kursor na pierwszym znaku PO tym
gdzie tekst ma być wstawiony.

3. Wciśnij i a następnie wpisz konieczne poprawki.

4. Po poprawieniu błędu wciśnij <ESC> by wrócić do trybu Normal.
Powtarzaj kroki 2. do 4. aby poprawić całe zdanie.

---> W tej brkje trochę .

---> W tej linii brakuje trochę tekstu.

5. Kiedy czujesz się swobodnie wstawiając tekst przejdź do
podsumowania poniżej.

~~~~~  
Lekcja 1.5.: EDYCJA TEKSTU - APPENDING (dodawanie)

**\*\* Wciśnij A by dodać tekst. \*\***

1. Przenieś kursor do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->. Nie ma znaczenia, który to będzie znak.
2. Wciśnij A i wpisz odpowiednie dodatki.
3. Kiedy tekst został dodany, wciśnij <ESC> i wróć do trybu Normalnego.
4. Przenieś kursor do drugiej linii oznaczonej ---> i powtórz kroki 2 i 3 aby poprawić zdanie.

---> Brakuje tu tro  
Brakuje tu trochę tekstu.  
---> Tu też trochę bra  
Tu też trochę brakuje.

5. Kiedy już utrwaliłeś ćwiczenie przejdź do lekcji 1.6.

~~~~~  
Lekcja 1.6.: EDYCJA PLIKU

** Użyj :wq aby zapisać plik i wyjść. **

!! UWAGA: zanim wykonasz jakiegokolwiek polecenia przeczytaj całą lekcję !!

1. Zakończ tutorial tak jak w lekcji 1.2.: :q!
2. W powłoce wydaj polecenie: vim tutor<ENTER>
"vim" jest poleceniem uruchamiającym edytor Vimm. 'tutor' to nazwa pliku jaki chcesz edytować. Użyj pliku jaki może zostać zmieniony.
3. Dodaj i usuń tekst tak jak się nauczyłeś w poprzednich lekcjach.
4. Zapisz plik ze zmianami w opusć Vima: :wq<ENTER>
5. Uruchom ponownie vimtutor i przejdź do podsumowania lekcji.
6. Po przeczytaniu wszystkich kroków i zrozumieniu ich: wykonaj je.

~~~~~  
LEKCJA 1. PODSUMOWANIE

1. Poruszasz kursorem używając "strzałek" i klawiszy hjkl .  
h (w lewo) j (w dół) k (do góry) l (w prawo)
2. By wejść do Vim-a (z powłoki) wpisz:  
vim NAZWA\_PLIKU<ENTER>
3. By wyjść z Vim-a wpisz:  
                  <ESC> :q!<ENTER> by usunąć wszystkie zmiany.  
LUB:             <ESC> :wq<ENTER> by zmiany zachować.
4. By usunąć znak pod kursorem wciśnij: x
5. By wstawić tekst przed kursorem lub dodać:  
i             wpisz tekst             <ESC> wstawi przed kursorem  
A             wpisz tekst             <ESC> doda na końcu linii

UWAGA: Wciśnięcie <ESC> przeniesie Cię z powrotem do trybu Normal lub odwoła niechciane lub częściowo wprowadzone polecenia.

Teraz możemy kontynuować i przejść do Lekcji 2.

~~~~~  
Lekcja 2.1.: POLECENIE DELETE (usuwanie)

** Wpisz dw by usunąć wyraz. **

1. Wciśnij <ESC> by upewnić się, że jesteś w trybie Normal.
2. Przenieś kursor do linii poniżej oznaczonej --->.
3. Przesuń kursor na początek wyrazu, które chcesz usunąć.
4. Wpisz dw by usunąć wyraz.

UWAGA: Litera d pojawi się na dole ekranu. Vim czeka na wpisanie w .
Jeśli zobaczysz inny znak wpisałeś coś źle, wciśnij <ESC> i zacznij od początku.

---> Jest tu parę papier wyrazów, które kamień nie należą do nożyce tego zdania.

5. Powtarzaj kroki 3. i 4. dopóki zdanie nie będzie poprawne, potem przejdź do Lekcji 2.2.

~~~~~  
Lekcja 2.2.: WIĘCEJ POLECEŃ USUWAJĄCYCH

\*\* Wpisz d\$ aby usunąć tekst do końca linii. \*\*

1. Wciśnij <ESC> aby się upewnić, że jesteś w trybie Normal.
2. Przenieś kursor do linii poniżej oznaczonej --->.
3. Przenieś kursor do końca poprawnego zdania (PO pierwszej . ).
4. Wpisz d\$ aby usunąć resztę linii.

---> Ktoś wpisał koniec tego zdania dwukrotnie. zdania dwukrotnie.

5. Przejdź do Lekcji 2.3. by zrozumieć co się stało.

~~~~~  
Lekcja 2.3.: O OPERATORACH I RUCHACH

Wiele poleceń zmieniających tekst są złożone z operatora i ruchu.
Format dla polecenia usuwającego z operatorem d jest taki:

d ruch

Gdzie:

- d - operator usuwania.
- ruch - na czym polecenie będzie wykonywane (lista poniżej).

Krótką listą ruchów:

- w - do początku następnego wyrazu WYŁĄCZAJĄC pierwszy znak.
- e - do końca bieżącego wyrazu, WŁĄCZAJĄC ostatni znak.

\$ - do końca linii, WŁĄCZAJĄC ostatni znak.

W ten sposób wpisanie `de` usunie znaki od kursora do końca wyrazu.

UWAGA: Wpisanie tylko ruchu w trybie Normal bez operatora przeniesie kursor tak jak to określono.

Lekcja 2.4.: UŻYCIE MNOŻNIKA DLA RUCHU

** Wpisanie liczby przed ruchem powtarza ruch odpowiednią ilość razy. **

1. Przenieś kursor na początek linii poniżej zaznaczonej `--->`.
2. Wpisz `2w` aby przenieść kursor o dwa wyrazy do przodu.
3. Wpisz `3e` aby przenieść kursor do końca trzeciego wyrazu w przód.
4. Wpisz `0` (zero) aby przenieść kursor do początku linii.
5. Powtórz kroki 2. i 3. z innymi liczbami.

`--->` To jest zwykły wiersz z wyrazami po których możesz się poruszać.

6. Przejdź do lekcji 2.5.

Lekcja 2.5.: UŻYCIE MNOŻNIKA BY WIĘCEJ USUNĄĆ

** Wpisanie liczby z operatorem powtarza go odpowiednią ilość razy. **

W wyżej wspomnianej kombinacji operatora usuwania i ruchu podaj mnożnik przed ruchem by więcej usunąć:
`d` liczba `ruch`

1. Przenieś kursor do pierwszego wyrazu KAPITALIKAMI w linii zaznaczonej `--->`.
2. Wpisz `2dw` aby usunąć dwa wyrazy KAPITALIKAMI.
3. Powtarzaj kroki 1. i 2. z innymi mnożnikami aby usunąć kolejne wyrazy KAPITALIKAMI jednym poleceniem

`--->` ta ASD WE linia QWE ASDF ZXCVC FG wyrazów została ERT FGH CF oczyszczona.

UWAGA: Mnożnik pomiędzy operatorem `d` i ruchem działa podobnie do ruchu bez operatora.

Lekcja 2.6.: OPEROWANIE NA LINIACH

** Wpisz `dd` aby usunąć całą linię. **

Z powodu częstości usuwania całych linii, projektanci VI zdecydowali, że będzie łatwiej wpisać dwa razy `d` aby usunąć linię.

1. Przenieś kursor do zdania poniżej.
2. Wpisz `dd` aby usunąć wiersz.

3. Teraz przenieś się do czwartego wiersza.
4. Wpisz 2dd aby usunąć dwa wiersze.

---> 1) Róże są czerwone,
---> 2) Błoto jest fajne,
---> 3) Fiołki są niebieskie,
---> 4) Mam samochód,
---> 5) Zegar podaje czas,
---> 6) Cukier jest słodki,
---> 7) I ty też.

~~~~~  
Lekcja 2.7.: POLECENIE UNDO (cofnij)

\*\* Wciśnij u aby cofnąć skutki ostatniego polecenia.  
U zaś, by cofnąć skutki dla całej linii. \*\*

1. Przenieś kursor do zdania poniżej oznaczonego ---> i umieść go na pierwszym błędzie.
2. Wpisz x aby usunąć pierwszy niechciany znak.
3. Teraz wciśnij u aby cofnąć skutki ostatniego polecenia.
4. Tym razem popraw wszystkie błędy w linii używając polecenia x .
5. Teraz wciśnij wielkie U aby przywrócić linię do oryginalnego stanu.
6. Teraz wciśnij u kilka razy by cofnąć U i poprzednie polecenia.
7. Teraz wpsz CTRL-R (trzymaj równocześnie wciśnięte klawisze CTRL i R) kilka razy, by cofnąć cofnięcia.

---> Popraw błędy w tej linii i zaamięń je przez cofnij.

8. To są bardzo pożyteczne polecenia.

Przejdź teraz do podsumowania Lekcji 2.

~~~~~  
LEKCJA 2. PODSUMOWANIE

1. By usunąć znaki od kursora do następnego wyrazu wpisz: dw
2. By usunąć znaki od kursora do końca linii wpisz: d\$
3. By usunąć całą linię: dd
4. By powtórzyć ruch poprzedz go liczbą: 2w
5. Format polecenia zmiany to:
operator [liczba] ruch
gdzie:
operator - to co trzeba zrobić (np. d dla usuwania)
[liczba] - opcjonalne, ile razy powtórzyć ruch
ruch - przenosi nad tekstem do operowania, takim jak w (wyraz),
\$ (do końca linii), etc.
6. By przejść do początku linii użyj zera: 0
7. By cofnąć poprzednie polecenie, wpisz: u (małe u)
By cofnąć wszystkie zmiany w linii wpisz: U (wielkie U)
By cofnąć cofnięcia wpisz: CTRL-R

~~~~~  
Lekcja 3.1.: POLECENIE PUT (wstaw)

\*\* Wpisz p by wstawić ostatnie usunięcia za kursorem. \*\*

1. Przenieś kursor do pierwszej linii ---> poniżej.
2. Wpisz dd aby usunąć linię i przechować ją w rejestrze Vim-a.
3. Przenieś kursor do linii c), POWYŻEJ tej gdzie usunięta linia powinna się znajdować.
4. Wciśnij p by wstawić linię poniżej kursora.
5. Powtaj kroki 2. do 4. aż znajdą się w odpowiednim porządku.

---> d) Jak dwa aniołki.  
 ---> b) Na dole fiołki,  
 ---> c) A my się kochamy,  
 ---> a) Na górze róże,

### ~~~~~ Lekcja 3.2.: POLECENIE REPLACE (zastąp)

\*\* Wpisz rx aby zastąpić znak pod kursorem na x . \*\*

1. Przenieś kursor do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->
2. Ustaw kursor na pierwszym błędzie.
3. Wpisz r a potem znak jaki powinien go zastąpić.
4. Powtarzaj kroki 2. i 3. dopóki pierwsza linia nie będzie taka jak druga.

---> Kiedy ten wiersz był wstukiwany ktoś wcisnął parę złych klawirzy!  
 ---> Kiedy ten wiersz był wstukiwany ktoś wcisnął parę złych klawiszy!

5. Teraz czas na Lekcję 3.3.

UWAGA: Pamiętaj by uczyć się ćwicząc, a nie pamięciowo.

### ~~~~~ Lekcja 3.3.: OPERATOR CHANGE (zmień)

\*\* By zmienić do końca wyrazu wpisz ce . \*\*

1. Przenieś kursor do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->.
2. Umieść kursor na u w lunos.
3. Wpisz ce i popraw wyraz (w tym wypadku wstaw inia ).
4. Wciśnij <ESC> i przejdź do następnej planowanej zmiany.
5. Powtarzaj kroki 3. i 4. dopóki pierwsze zdanie nie będzie takie same jak drugie.

---> Ta lunos ma pire słów, które tżina zbnic užifajonc pcmazu zmien.  
 ---> Ta linia ma parę słów, które trzeba zmienić używając polecenia zmien.

Zauważ, że ce nie tylko zamienia wyraz, ale także zmienia tryb na Insert (wprowadzanie).

~~~~~

Lekcja 3.4.: WIĘCEJ ZMIAN UŻYWAJĄC c

** Polecenie change używa takich samych ruchów jak delete. **

1. Operator change działa tak samo jak delete. Format wygląda tak:

c [liczba] ruch

2. Ruchy są także takie same, np.: w (wyraz), \$ (koniec linii), etc.

3. Przenieś się do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->

4. Ustaw kursor na pierwszym błędzie.

5. Wpisz c\$, popraw koniec wiersza i wciśnij <ESC>.

---> Koniec tego wiersza musi być poprawiony aby wyglądał tak jak drugi.

---> Koniec tego wiersza musi być poprawiony używając polecenia c\$.

UWAGA: Możesz używać <BS> aby poprawiać błędy w czasie pisania.

~~~~~ LEKCJA 3. PODSUMOWANIE

1. Aby wstawić tekst, który został wcześniej usunięty wciśnij p . To polecenie wstawia skasowany tekst PO kursorze (jeśli cała linia została usunięta, zostanie ona umieszczona w linii poniżej kursora).

2. By zamienić znak pod kursorem wciśnij r a potem znak, który ma zastąpić oryginalny.

3. Operator change pozwala Ci na zastąpienie od kursora do miejsca gdzie zabralby cię ruch. Np. wpisz ce aby zamienić tekst od kursora do końca wyrazu, c\$ aby zmienić tekst do końca linii.

4. Format do polecenia change (zmień):

c [liczba] obiekt

Teraz przejdź do następnej lekcji.

~~~~~ Lekcja 4.1.: POŁOŻENIE KURSORA ORAZ STATUS PLIKU

** Naciśnij CTRL-G aby zobaczyć swoje położenie w pliku i status pliku. Naciśnij G aby przejść do linii w pliku. **

UWAGA: Przeczytaj całą lekcję zanim wykonasz jakieś polecenia!!!

1. Przytrzymaj klawisz CTRL i wciśnij g . Używamy notacji CTRL-G. Na dole strony pojawi się pasek statusu z nazwą pliku i pozycją w pliku. Zapamiętaj numer linii dla potrzeb kroku 3.

UWAGA: Możesz też zobaczyć pozycję kursora w prawym, dolnym rogu ekranu.

Dzieje się tak kiedy ustawiona jest opcja 'ruler' (wyjaśnione w lekcji 6.).

2. Wciśnij G aby przejść na koniec pliku.

Wciśnij gg aby przejść do początku pliku.

3. Wpisz numer linii, w której byłeś a potem G . To przeniesie cię z powrotem do linii, w której byłeś kiedy wcisnąłeś CTRL-G.

4. Jeśli czujesz się wystarczająco pewnie, wykonaj kroki 1-3.

~~~~~  
Lekcja 4.2.: POLECENIE SZUKAJ

\*\* Wpisz / a następnie wyrażenie aby je znaleźć. \*\*

1. W trybie Normal wpisz / . Zauważ, że znak ten, oraz kursor pojawia się na dole ekranu tak samo jak polecenie : .

2. Teraz wpisz blond<ENTER> . To jest słowo, którego chcesz szukać.

3. By szukać tej samej frazy ponownie, po prostu wciśnij n .  
Aby szukać tej frazy w przeciwnym, kierunku wciśnij N .

4. Jeśli chcesz szukać frazy do tyłu, użyj polecenia ? zamiast / .

5. Aby wrócić gdzie byłeś wciśnij CTRL-O. Powtarzaj by wrócić dalej. CTRL-I idzie do przodu.

UWAGA: 'blond' to nie jest metoda by przeliterować błąd; 'blond' to błąd.

UWAGA: Kiedy szukanie osiągnie koniec pliku będzie kontynuowało od początku o ile opcja 'wrapscan' nie została przestawiona.

~~~~~  
Lekcja 4.3.: W POSZUKIWANIU PARUJĄCYCH NAWIASÓW

** Wpisz % by znaleźć pasujący),], lub } . **

1. Umieść kursor na którymś z (, [, lub { w linii poniżej oznaczonej --->.

2. Teraz wpisz znak % .

3. Kursor powinien się znaleźć na parującym nawiasie.

4. Wciśnij % aby przenieść kursor z powrotem do parującego nawiasu.

5. Przenieś kursor do innego (,), [,], { lub } i zobacz co robi % .

---> To (jest linia testowa z (, [,] i {, } .))

UWAGA: Ta funkcja jest bardzo użyteczna w debuggowaniu programu z niesparowanymi nawiasami!

~~~~~  
Lekcja 4.4.: POLECENIE SUBSTITUTE (zamiana)

\*\* Wpisz :s/stary/nowy/g aby zamienić 'stary' na 'nowy'. \*\*

1. Przenieś kursor do linii poniżej oznaczonej --->.

2. Wpisz :s/czaas/czas<ENTER> . Zauważ, że to polecenie zmienia tylko pierwsze wystąpienie 'czaas' w linii.

3. Teraz wpisz :s/czaas/czas/g . Dodane g oznacza zamianę (substytucję) globalnie w całej linii. Zmienia wszystkie wystąpienia 'czaas' w linii.

---> Najlepszy czas na zobaczenie najładniejszych kwiatów to czas wiosny.

4. Aby zmienić wszystkie wystąpienia łańcucha znaków pomiędzy dwoma liniami, wpisz: `:#,#s/stare/nowe/g` gdzie `#,#` są numerami linii ograniczających region gdzie ma nastąpić zamiana.  
wpisz `:%s/stare/nowe/g` by zmienić wszystkie wystąpienia w całym pliku.  
wpisz `:%s/stare/nowe/gc` by zmienić wszystkie wystąpienia w całym pliku, prosząc o potwierdzenie za każdym razem

#### LEKCJA 4. PODSUMOWANIE

1. CTRL-G pokaże Twoją pozycję w pliku i status pliku. SHIFT-G przenosi cię do końca pliku.  
G przenosi do końca pliku.  
liczba G przenosi do linii [liczba].  
gg przenosi do pierwszej linii.
2. Wpisanie `/` a następnie łańcucha znaków szuka łańcucha DO PRZODU.  
Wpisanie `?` a następnie łańcucha znaków szuka łańcucha DO TYŁU.  
Po wyszukiwaniu wciśnij `n` by znaleźć następne wystąpienie szukanej frazy tym samym kierunkiem lub `N` by szukać w kierunku przeciwnym.  
CTRL-O przenosi do starszych pozycji, CTRL-I do nowszych.
3. Wpisanie `%` gdy kursor znajduje się na `(, ), [, ], {, }` lub `}` lokalizuje parujący znak.
4. By zamienić pierwszy stary na nowy w linii wpisz `:s/stary/nowy`  
By zamienić wszystkie stary na nowy w linii wpisz `:s/stary/nowy/g`  
By zamienić frazy pomiędzy dwoma liniami # wpisz `:#,#s/stary/nowy/g`  
By zamienić wszystkie wystąpienia w pliku wpisz `:%s/stary/nowy/g`  
By Vim prosił Cię o potwierdzenie dodaj `'c'` `:%s/stary/nowy/gc`

#### Lekcja 5.1.: JAK WYKONAĆ POLECENIA ZEWNĘTRZNE

**\*\* Wpisz `:!`  a następnie zewnętrzne polecenie by je wykonać. \*\***

1. Wpisz znajome polecenie `:` by ustawić kursor na dole ekranu. To pozwala na wprowadzenie polecenia.
2. Teraz wstaw `!` (wykrzyknik). To umożliwi Ci wykonanie dowolnego zewnętrznego polecenia powłoki.
3. Jako przykład wpisz `ls` za `!` a następnie wciśnij `<ENTER>`. To polecenie pokaże spis plików w Twoim katalogu, tak jakbyś był przy znaku zachęty powłoki. Możesz też użyć `:!dir` jeśli `ls` nie działa.

Uwaga: W ten sposób można wykonać wszystkie polecenia powłoki.

Uwaga: Wszystkie polecenia `:` muszą być zakończone `<ENTER>`.

Od tego momentu nie zawsze będziemy o tym wspominać.

#### Lekcja 5.2.: WIĘCEJ O ZAPISYWANIU PLIKÓW

**\*\* By zachować zmiany w tekście wpisz `:w NAZWA_PLIKU` . \*\***

1. Wpisz `:!dir` lub `:!ls` by zobaczyć spis plików w katalogu.  
Już wiesz, że musisz wcisnąć `<ENTER>` po tym.

2. Wybierz nazwę pliku jaka jeszcze nie istnieje, np. TEST.
3. Teraz wpisz: `:w TEST` (gdzie TEST jest nazwą pliku jaką wybrałeś.)
4. To polecenie zapamięta cały plik (Vim Tutor) pod nazwą TEST.  
By to sprawdzić wpisz `!dir` lub `!ls` , żeby znowu zobaczyć listę plików.

Uwaga: Zauważ, że gdybyś teraz wyszedł z Vim-a, a następnie wszedł ponownie komendą `vim TEST` , plik byłby dokładną kopią tutoriala kiedy go zapisywałeś.

5. Teraz usuń plik wpisując: `!rm TEST`

~~~~~  
Lekcja 5.3.: WYBRANIE TEKSTU DO ZAPISU

** By zachować część pliku wpisz v ruch :w NAZWA_PLIKU **

1. Przenieś kursor do tego wiersza.
2. Wciśnij v i przenieś kursor do punktu 5. Zauważ, że tekst został podświetlony.
3. Wciśnij znak : . Na dole ekranu pojawi się '<,>' .
4. Wpisz w TEST , gdzie TEST to nazwa pliku, który jeszcze nie istnieje. Upewnij się, że widzisz '<,>'w TEST zanim wciśniesz Enter.
5. Vim zapisze wybrane linie do pliku TEST. Użyj !dir lub !ls , żeby to zobaczyć. Jeszcze go nie usuwaj! Użyjemy go w następnej lekcji.

UWAGA: Wciśnięcie v zaczyna tryb Wizualny. Możesz poruszać kursorem by zmienić rozmiary zaznaczenia. Możesz też użyć operatora by zrobić coś z tekstem. Na przykład d usuwa tekst.

~~~~~  
Lekcja 5.4.: WSTAWIANIE I ŁĄCZENIE PLIKÓW

**\*\* By wstawić zawartość pliku wpisz :r NAZWA\_PLIKU \*\***

1. Umieść kursor tuż powyżej tej linii.

UWAGA: Po wykonaniu kroku 2. zobaczysz tekst z Lekcji 5.3. Potem przejdź do DOŁU by zobaczyć ponownie tę lekcję.

2. Teraz wczytaj plik TEST używając polecenia :r TEST , gdzie TEST jest nazwą pliku.  
Wczytany plik jest umieszczony poniżej linii z kursorem.
3. By sprawdzić czy plik został wczytany cofnij kursor i zobacz, że teraz są dwie kopie Lekcji 5.3., oryginał i kopia z pliku.

UWAGA: Możesz też wczytać wyjście zewnętrznego polecenia. Na przykład :r !ls wczytuje wyjście polecenia ls i umieszcza je pod kursorem.

~~~~~  
LEKCJA 5. PODSUMOWANIE

1. `:!polecenie` wykonuje polecenie zewnętrzne.

Użytecznymi przykładami są:

`:!dir` - pokazuje spis plików w katalogu.

`:!rm NAZWA_PLIKU` - usuwa plik NAZWA_PLIKU.

2. `:w NAZWA_PLIKU` zapisuje obecny plik Vim-a na dysk z nazwą NAZWA_PLIKU.

3. `v` ruch `:w NAZWA_PLIKU` zapisuje Wizualnie wybrane linie do NAZWA_PLIKU.

4. `:r NAZWA_PLIKU` wczytuje z dysku plik NAZWA_PLIKU i wstawia go do bieżącego pliku poniżej kursora.

5. `:r !dir` wczytuje wyjście polecenia `dir` i umieszcza je poniżej kursora.

~~~~~  
Lekcja 6.1.: POLECENIE OPEN (otwórz)

**\*\* Wpisz `o` by otworzyć linię poniżej kursora i przenieść się do trybu Insert (wprowadzanie). \*\***

1. Przenieś kursor do linii poniżej oznaczonej `--->`.

2. Wpisz `o` (małe) by otworzyć linię PONIŻEJ kursora i przenieść się do trybu Insert (wprowadzanie).

3. Wpisz trochę tekstu i wciśnij `<ESC>` by wyjść z trybu Insert (wprowadzanie).

`--->` Po wciśnięciu `o` kursor znajdzie się w otwartej linii w trybie Insert.

4. By otworzyć linię POWYŻEJ kursora wciśnij wielkie `O` zamiast małego `o`. Wypróbuj to na linii poniżej.

`--->` Otwórz linię powyżej wciskając `SHIFT-O` gdy kursor będzie na tej linii.

~~~~~  
Lekcja 6.2.: POLECENIE APPEND (dodaj)

** Wpisz `a` by dodać tekst ZA kursorem. **

1. Przenieś kursor do początku pierwszej linii poniżej oznaczonej `--->`

2. Wciskaj `e` dopóki kursor nie będzie na końcu li .

3. Wpisz `a` (małe) aby dodać tekst ZA znakiem pod kursorem.

4. Dokończ wyraz tak jak w linii poniżej. Wciśnij `<ESC>` aby opuścić tryb Insert.

5. Użyj `e` by przejść do kolejnego niedokończonego wyrazu i powtarzaj kroki 3. i 4.

`--->` Ta li poz Ci ćwic dodaw teks do koń lin

`--->` Ta linia pozwoli Ci ćwiczyć dodawanie tekstu do końca linii.

Uwaga: a , i and A prowadzą do trybu Insert, jedyną różnicą jest miejsce gdzie nowe znaki będą dodawane.

~~~~~  
Lekcja 6.3.: INNA WERSJA REPLACE (zamiana)

\*\* Wpisz wielkie R by zamienić więcej niż jeden znak. \*\*

1. Przenieś kursor do pierwszej linii poniżej oznaczonej --->. Przenieś kursor do pierwszego xxx .
2. Wciśnij R i wpisz numer poniżej w drugiej linii, tak, że zastąpi on xxx.
3. Wciśnij <ESC> by opuścić tryb Replace. Zauważ, że reszta linii pozostaje niezmienną.
5. Powtarzaj kroki by wymienić wszystkie xxx.

---> Dodanie 123 do xxx daje xxx.

---> Dodanie 123 do 456 daje 579.

UWAGA: Tryb Replace jest jak tryb Insert, ale każdy znak usuwa istniejący znak.

~~~~~  
Lekcja 6.4.: KOPIOWANIE I WKLEJANIE TEKSTU

** użyj operatora y aby skopiować tekst i p aby go wkleić **

1. Przejdź do linii oznaczonej ---> i umieść kursor za "a)".
2. Wejdź w tryb Visual v i przenieś kursor na początek "pierwszy".
3. Wciśnij y aby yankować (kopiować) podświetlony tekst.
4. Przenieś kursor do końca następnej linii: j\$
5. Wciśnij p aby wpakować (paste) tekst. Dodaj: a drugi<ESC> .
6. Użyj trybu Visual aby wybrać " element.", yankuj go y , przejdź do końca następnej linii j\$ i upakuj tam tekst z p .

---> a) to jest pierwszy element.

b)

Uwaga: możesz użyć y jako operatora; yw kopiuje jeden wyraz.

~~~~~  
Lekcja 6.5.: USTAWIANIE OPCJI

\*\* Ustawianie opcji tak by szukaj lub substytucja ignorowały wielkość liter \*\*

1. Szukaj 'ignore' wpisując: /ignore<ENTER>  
Powtórz szukanie kilka razy naciskając klawisz n .
2. Ustaw opcję 'ic' (Ignore case -- ignoruj wielkość liter) poprzez wpisanie: :set ic
3. Teraz szukaj 'ignore' ponownie wciskując: n  
Zauważ, że Ignore i IGNORE także są teraz znalezione.
4. Ustaw opcje 'hlsearch' i 'incsearch': :set hls is

5. Teraz wprowadź polecenie szukaj ponownie i zobacz co się zdarzy:  
/ignore<ENTER>

6. Aby wyłączyć ignorowanie wielkości liter: :set noic

Uwaga: Aby usunąć podświetlanie dopasowań wpisz: :nohlsearch

Uwaga: Aby ignorować wielkość liter dla jednego wyszukiwania: /ignore\c<ENTER>

~~~~~

LEKCJA 6. PODSUMOWANIE

1. Wpisanie o otwiera linię PONIŻEJ kursora.
Wpisanie wielkiego O otwiera linię POWYŻEJ kursora.
2. Wpisz a by wstawić tekst ZA znakiem na, którym jest kursor.
Wpisanie wielkiego A dodaje tekst na końcu linii.
3. Polecenie e przenosi do końca wyrazu.
4. Operato y yankuje (kopiuje) tekst, p pakuje (wkleja, paste) go.
5. Wpisanie wielkiego R wprowadza w tryb Replace (zamiana) dopóki nie zostanie wciśnięty <ESC>.
6. Wpisanie ":set xxx" ustawia opcję "xxx". Nietkóre opcje:
'ic' 'ignorecase' ignoruj wielkość znaków
'is' 'incsearch' pokaż częściowe dopasowania
'hls' 'hlsearch' podświetl wszystkie dopasowania
Możesz użyć zarówno długiej jak i krótkiej formy.
7. Dodaj "no" aby wyłączyć opcję: :set noic

~~~~~

LEKCJA 7.1. JAK UZYSKAĆ POMOC

** Użycie systemu pomocy on-line **

Vim posiada bardzo dobry system pomocy on-line. By zacząć spróbuj jednej z trzech możliwości:

- wciśnij klawisz <HELP> (jeśli takowy posiadasz)
- wciśnij klawisz <F1> (jeśli takowy posiadasz)
- wpisz :help<ENTER>

Przeczytaj tekst w oknie pomocy aby dowiedzieć się jak działa pomoc.

wpisz CTRL-W CTRL-W aby przeskoczyć z jednego okna do innego

wpisz :q<ENTER> aby zamknąć okno pomocy.

Możesz też znaleźć pomoc na każdy temat podając argument polecenia ":help".
Spróbuj tych (nie zapomnij wcisnąć <ENTER>):

```
:help w
:help c_CTRL-D
:help insert-index
:help user-manual
```

~~~~~

LEKCJA 7.2. TWORZENIE SKRYPTU STARTOWEGO

** Włącz możliwości Vim-a **

Vim ma o wiele więcej możliwości niż Vi, ale większość z nich jest domyślnie wyłączona. Jeśli chcesz włączyć te możliwości na starcie musisz utworzyć plik "vimrc".

1. Początek edycji pliku "vimrc" zależy od Twojego systemu:
:edit ~/.vimrc dla Uniksa

```
:edit $VIM/_vimrc      dla MS-Windows
2. Teraz wczytaj przykładowy plik "vimrc":
:read $VIMRUNTIME/vimrc_example.vim
3. Zapisz plik:
:w
```

Następnym razem gdy zaczniesz pracę w Vimie będzie on używać podświetlania składni. Możesz dodać wszystkie swoje ulubione ustawienia do tego pliku "vimrc".

Aby uzyskać więcej informacji wpisz :help vimrc-intro

~~~~~  
Lekcja 7.3.: UZUPEŁNIANIE

**\*\* Uzupełnianie linii poleceń z CTRL-D i <TAB> \*\***

1. Upewnij się, że Vim nie jest w trybie kompatybilności: :set nocompatible
2. Zerknij jakie pliki są w bieżącym katalogu: :!ls lub :!dir
3. Wpisz początek polecenia: :e
4. Wciśnij CTRL-D i Vim pokaże listę poleceń jakie zaczynają się na "e".
5. Wciśnij <TAB> i Vim uzupełni polecenie do ":edit".
6. Dodaj spację i zacznij wpisywać nazwę istniejącego pliku: :edit FILE
7. Wciśnij <TAB>. Vim uzupełni nazwę (jeśli jest niepowtarzalna).

UWAGA: Uzupełnianie działa dla wielu poleceń. Spróbuj wcisnąć CTRL-D i <TAB>. Użyteczne zwłaszcza przy :help .

~~~~~  
Lekcja 7. PODSUMOWANIE

1. Wpisz :help lub wciśnij <F1> lub <Help> aby otworzyć okno pomocy.
2. Wpisz :help cmd aby uzyskać pomoc o cmd .
3. Wpisz CTRL-W CTRL-W aby przeskoczyć do innego okna.
4. Wpisz :q aby zamknąć okno pomocy.
5. Utwórz plik startowy vimrc aby zachować wybrane ustawienia.
6. Po poleceniu : , wciśnij CTRL-D aby zobaczyć możliwe uzupełnienia. Wciśnij <TAB> aby użyć jednego z nich.

~~~~~  
Tutaj się kończy tutorial Vim-a. Został on pomyślany tak aby dać krótki przegląd jego możliwości, wystarczający byś mógł go używać. Jest on daleki od kompletności ponieważ Vim ma o wiele, wiele więcej poleceń.

Dla dalszej nauki rekomendujemy książkę:  
Vim - Vi Improved - autor Steve Oualline  
Wydawca: New Riders

Pierwsza książka całkowicie poświęcona Vim-owi. Użyteczna zwłaszcza dla początkujących. Zawiera wiele przykładów i ilustracji.  
Zobacz <http://iccf-holland.org./click5.html>

Ta książka jest starsza i bardziej o Vi niż o Vim-ie, ale także warta polecenia:

Learning the Vi Editor - autor Linda Lamb

Wydawca: O'Reilly & Associates Inc.

To dobra książka by dowiedzieć się niemal wszystkiego co chciałbyś zrobić z Vi. Szósta edycja zawiera też informacje o Vim-ie.

Po polsku wydano:

Edytor vi. Leksykon kieszonkowy - autor Arnold Robbins

Wydawca: Helion 2001 (O'Reilly).

ISBN: 83-7197-472-8

<http://helion.pl/ksiazki/vilek.htm>

Jest to książeczka zawierająca spis poleceń vi i jego najważniejszych klonów (między innymi Vim-a).

Edytor vi - autorzy Linda Lamb i Arnold Robbins

Wydawca: Helion 2001 (O'Reilly) - wg 6 ang. wydania

ISBN: 83-7197-539-2

<http://helion.pl/ksiazki/viedyt.htm>

Rozszerzona wersja Learning the Vi Editor w polskim tłumaczeniu.

Ten tutorial został napisany przez Michaela C. Pierce'a i Roberta K. Ware'a, Colorado School of Mines korzystając z pomocy Charlesa Smitha, Colorado State University.

E-mail: [bware@mines.colorado.edu](mailto:bware@mines.colorado.edu).

Zmodyfikowane dla Vim-a przez Brama Moolenaar.

~~~~~

Przetłumaczone przez Mikołaja Machowskiego,

Sierpień 2001,

rev. Marzec 2002

2nd rev. Wrzesień 2004

Wszelkie uwagi proszę kierować na: mikmach@wp.pl